

Számos akadályon át vezetett az út a szegedi Szent Gellért Fórum elkészültéig, ám végül a városnak lett egy létesítménye, amiben minden megtalálható, amire csak szüksége lehet egy futballklubnak. Sőt még annál több is.

Szerző: UJLAKY-GAZDAG ISTVÁN | Építészet: VISION ÉPÍTÉSZIRODA
(Engedélyezési terv: BORD ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ)
Fotó: PALKÓ GYÖRGY

STADION KÁPOLNÁVAL SZEGEDEN

KERESZTLÉCEK

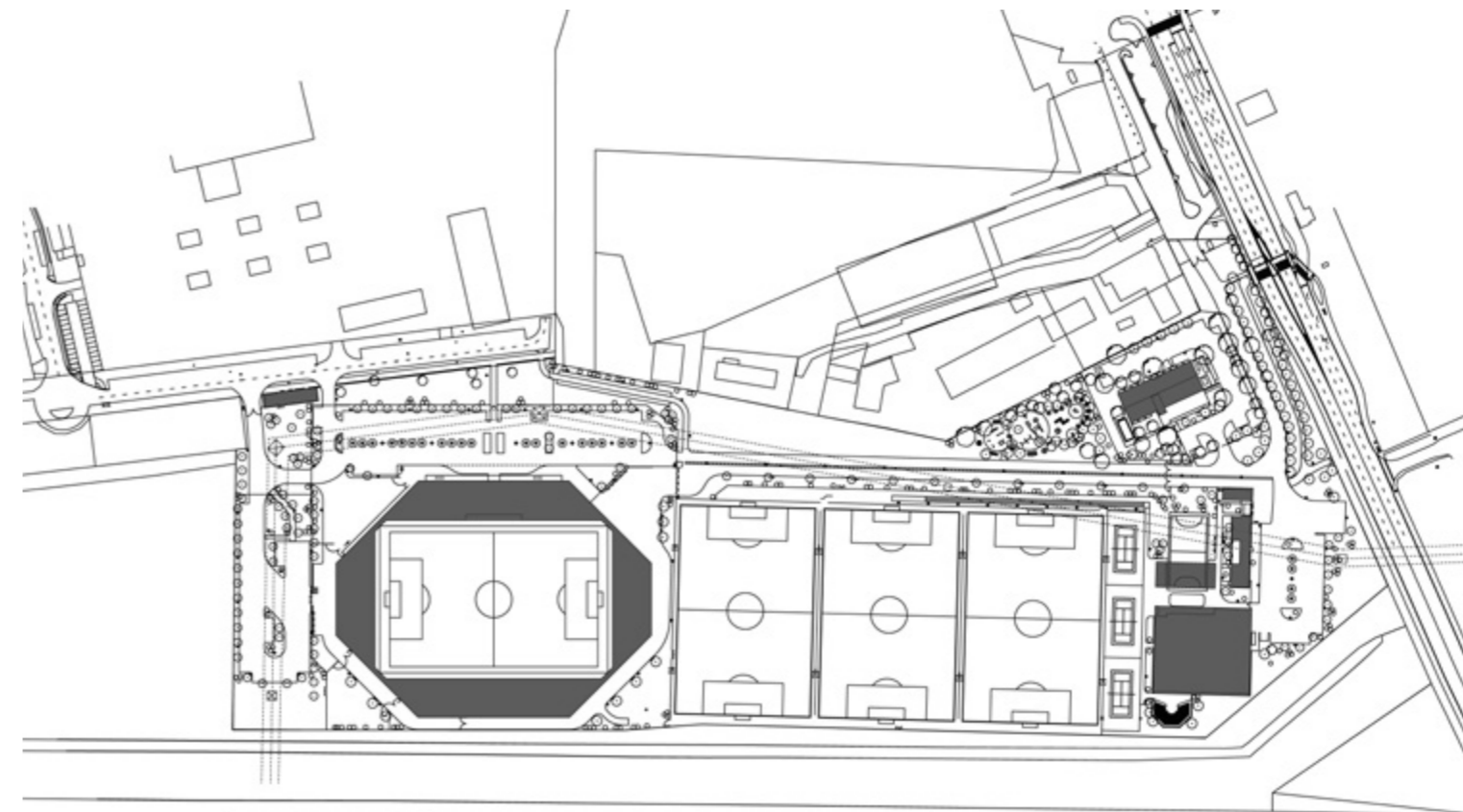
A sarkok letörése megbontja a klasszikus stadion formát

A főút felől az irodákhoz és a csarnokhoz érkezünk, a stadion a telek túlsó végében feszít

Szeged belvárosán kívül, a várost a Tiszától védő körgát külső oldalán, a reptérről északra található egy tízhektáros telek. Egykor kemping működött ott, a területet többnyire ERDÉRT-típusú faházak foglalták el, tetejükön azbeszt-tartalmú hullámpalával. A faházak mellett évtizedekig üresen álló szálloda jelezte: a terület csak vegetál. Elérkezett hát az újjászületés ideje, a Szeged-Csanádi Egyházmegye ide építtetett egy Ifjúsági Centrumot, amelynek legfőbb eleme a Szent Gellért Fórum nevű stadion, de számos kiszolgálófunkcióval is büszkélkedhet. Egyelőre maradjunk a stadionnál, amely – az eredeti koncepciótervet közösen jegyző Bordás Péter (BORD Építész Stúdió) és Vision Építésziroda szándékainak megfelelően – a sarkok levágása révén szakít a hagyományos stadion-formával. Később azonban változások

történtek a tervezésnél. Bordásék a levágott sarkok helyére falat terveztek, amely távolról nézve olyan benyomást keltett, mintha egy-egy hatalmas szem nézné a pályán történeteket, belülről pedig töleszerszerű lelátó került volna a sarkokba. Ez a verzió erősebb akusztikai élményt biztosított volna, mindenesetre a gyakorlatban más történt: lelátó nem épült a kérdéses szakaszokon, a saroklezárást rozsdamentes acélhálóval oldották meg, vagyis a stadionból kilátni a környékre, kintről belátni a stadionba. Szokatlan megoldás ez is, NLF-stadionokban látunk erre példákat, de ellentétben Atlantával vagy Las Vegasszal, itt nem a városra, hanem a környező természetre látunk rá a stadionból. A természet másképp is jelen van: a bejárásakor hirtelen megszólal egy, leginkább a horrorfilmek effektjeit idéző hang, mint kiderül, a szomszédos

erdő madarainak elriasztására. A klubnak felajánlották, hogy a garancia idejére, öt évre húszmillió forintért felbérelnek egy solymászt, aki a ragadózót rendszeresen megröptetve érte volna el ugyanezt a hatást, a vezetőség azonban inkább a Hitchcock–Kubrick-vonal mellett döntött. Odabent más jellegű izgalmak adódtak. A stadion játékerterét lényegében kizárólag a Szeged-Csanád Grosics Akadémia használja, és – szintén kissé szokatlan módon – a klubnak három színe is van: a kék a Tiszára utal, a fekete a névadó Grosics Gyulára, az Aranycsapat egykori, Fekete Párduc becenevű kapusára, végül a zöld a Ferencvárosra, a komplexum építését szívügyeként kezelő dr. Kiss-Rigó László, a Szeged-Csanádi Egyházmegye megyéspüspökének kedvenc csapatára. Amikor azonban elkészült a 8000

A komplexum kialakítása során sok minden spontán alakult, a végeredmény mégis kompakt, meggyőző

⚡ A tízhektáros telek az erdő felől, hátul a rendezvénycsarnok

Összesen 36 akadálymentesített férőhely is található, és néznek is itt meccset mozgássérültek

A Skybox és a VIP-rész bőrlésein 120, illetve 384 vendégnek jut hely

A stadion előtt a vetődő Grosics Gyula szobrát láthatjuk

fős lelátó, a műszaki ellenőrök kifogásolták, hogy a különböző színű székek elrendezése nem a terveknek megfelelő, mit lehetett hát tenni, egy gigantikus léptékű puzzle keretében egyesével áttették a székeket oda, ahová a látvány szerint kerülniük kellett volna. A stadion egyéb területeivel már kevesebb probléma adódott, és most nem a fogadótér üresen álló vitrinjeire gondolunk, ahová – egyelőre – számottevő sportsikerek híján egyetlen trófea sem került. Bájos optimizmus trófeateremről gondoskodni egy 2011-ben

alapított klubnál, de miért ne bizonyulhatna később prófétikus előrelátásnak? Eredetileg ide, a fogadótérbe került volna a kápolna is, ám a megyéspüspök kérésére a legfelső emeletre, egy csendesebb helyiségbe költözött. Inkább egy imatermet képzeljünk el, benne a hívőknek odakészített tucatnyi székkal, a köztük lévő folyosó végén a liturgiához szükséges szakrális kellékekkel. Viszonylag ritkán találunk kápolnát magyar stadionokban, ám mielőtt a blaszfémia vagy a tréfálkozás sötét ösvényeire lépünk,

gondolhatunk más aspektusra is. A modern szakrális épületek merészebben idéznek akár teljesen eltérő rendeltetésű épületeket: a torinói *Santo Volto* templom (Mario Botta, 2006) a város egykori acélművének területén épült, és fel is vállalja az ipari múltat; a müncheni *Herz Jesu* plébániatemplom (Allmann Sattler Wappner építésziroda, 2000) irodaházakat idéző hatalmas, sík üveg-acél homlokzattal tűnik ki a kertvárosi környezetéből (Schneller István: *Modern szakrális épületek*, Typotex Kiadó, 2019 – a szerk).

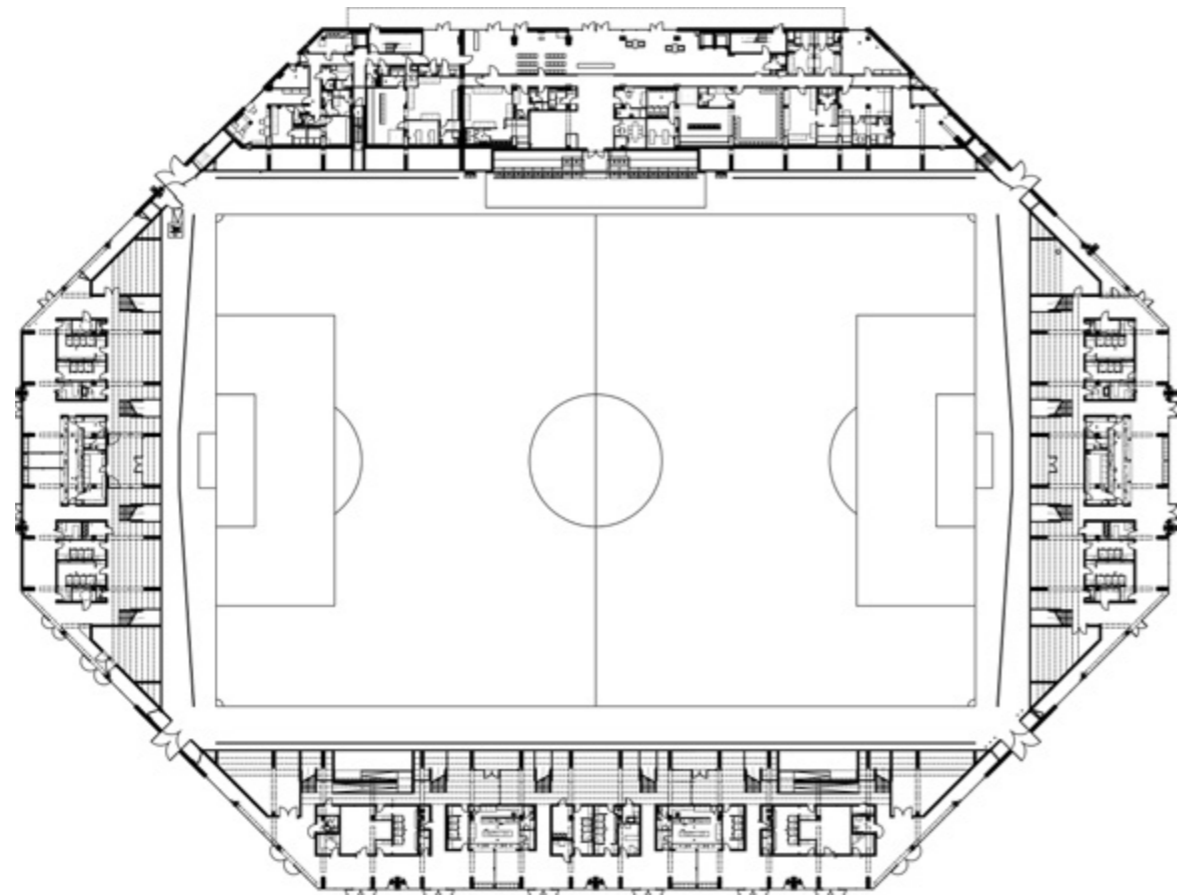
Másfelől világszerte ismert jelenség a szakrális–nem szakrális funkciók egymás mellé rendelése: az *ENSZ New York-i*, az *UNESCO párizsi székházához* utólag építettek felekezeti feletti meditációs kápolnát, a hívők találnak autópályateplomokat, imatermet a reptereken. Miért különböznének a stadionok? Dél-európai játékosok gyakran vetnek keresztet pályára lépéskor, Dél-Amerikában magától értetődő, hogy a mindenkorai pápa stadionban fogadja a hívők tízezreit, az iszlám világban mérkőzés közben is megszólal a müezzín, és bár a játékot nem szakítják félbe, a játékosok a szünetben pótolhatják az imát, míg

a szurkolók a lelátók mögött találnak imaszobákat, szőnyeggel borított üres helyiségeket. Mivel a Szent Gellért Fórum a városmagtól kissé távolabb esik – a stadion pedig a telek főúttól legtávolabbi szegletében áll –, a szurkolók inkább autóval vagy kerékpárral érkehetnek. Praktikus is tehát a kápolna, elvégre esküvők rendezésére is ajánlják a stadiont. És miután a fogásokat a Katedrális Étteremből szállítják a stadionba, szakralitás terén Szegeddel kevés hazai létesítmény versenyezhet. Noha az építkezés során több minden nem az eredeti koncepció mentén alakult (a telken például jelentős alapközmű-vezetékek találhatók,

^ A főlelátón külön hely van a hallássérülteknek, ahol felerősítik számukra a helyszíni műsorközlő hangját

^ A VIP-konferenciaterem 400 fő befogadására alkalmas

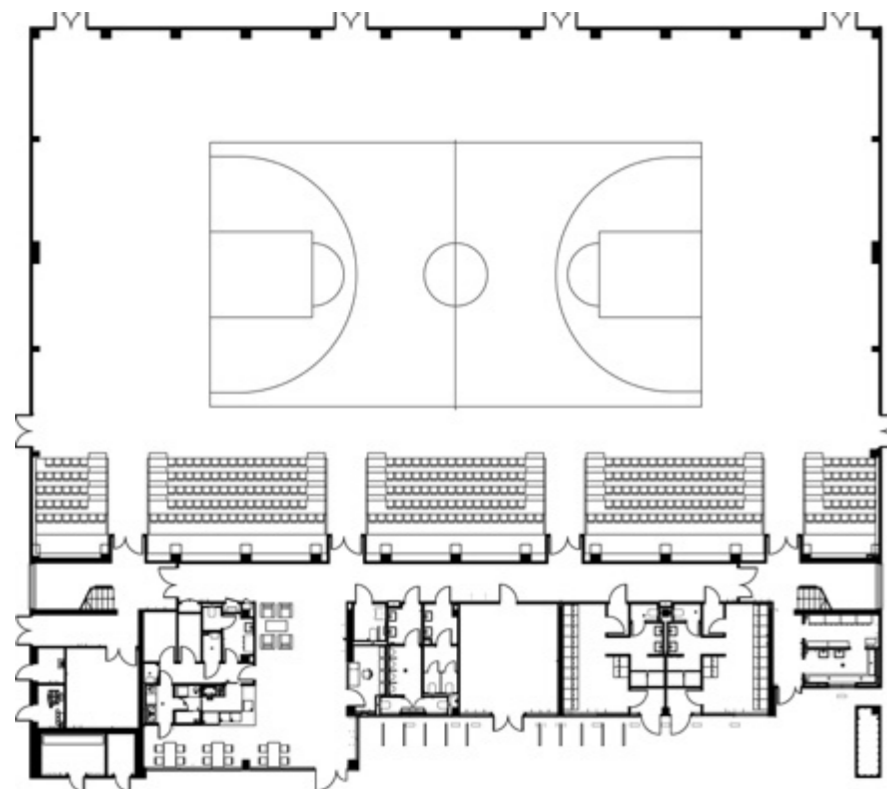
A csapatok fanatikusi a két kapu mögé ülhetnek, és végig teljesen elkülönülnek egymástól

ami szintén befolyásolta a műtárgyak elhelyezkedését), Szegeden végül megszületett egy létesítmény, ahol minden megtalálható, amire csak szüksége lehet egy futballklubnak. Az UEFA legmagasabb, 4. kategóriájába sorolt stadionban akár Bajnokok Ligája-csoportmeccset is lehet rendezni, bár egyelőre fontosabb, hogy orvosi szobák, konditermek, edzői szobák, rehabilitációs eszközök, jégkádval ellátott öltöző is rendelkezésre áll, valamint három fűtött, hibrid füves edzőpálya. Ezeknél a valódi és a műfű kétcentis szakaszonként váltja egymást, a műfű szálai Abu-Dzabiból érkeztek hatalmas hengerekre

A színes székek elrendezése a tűz lobogását szimbolizálja. A klub jelmondata:
Erő, Szeretet, Józsanság

Talán villanyfényben a leglátványosabb a hibrid gye

A rendezvénycsarnok két konditeremmel, öltözőkkel, több sportágra alkalmas pályával önálló létesítményként is megállja a helyét

▼ A szabadtéri pálya rekortán borítása segít a sérülések megelőzésében

A rendezvénycsarnok többek közt az esővíz újrahasznosításának képességével LEED Gold minősítést nyert el

Nincs olyan felszerelés, ami egy modern futballklubnál alapszükséglet, és Szegeden ne állna rendelkezésre. És még égi segítséget is kaphat a csapat

tekerve, majd egy gép két-két centinként 16 centi mélyre tolta a szálát a talajba, akár egy varrógép. Az így keletkezett hibrid gyeplépcsőben nem megy tönkre a stoplis cipőktől, és még télen is szépen zöldell. Ugyanakkor ne csak a futballról beszéljünk: a városnak rendkívül hiányzott a közösségi sportra alkalmas létesítmény, amit kiválóan ellát a szabadtéri rekortán pálya (alapvetően kézi-, kosár- és röplabda, valamint futsal számára), valamint az ugyanezen sportágak üzésére

alkalmas csarnok (amelynek oldalában egy 264 üléses amfiteátrum található). Ez utóbbi máris szinte állandóan foglalt, lényegében a hét minden napján edzenek benne a Pick-Szeged kézilabdaklub utánpótláscsapatái. A csarnokot és a szabadtéri pályát használhatja továbbá az egyházmegye fenntartásában működő intézmények 9000 diákja, valamint a Gál Ferenc Főiskola és a Szegedi Tudományegyetem hallgatói. Bár üzletek és szolgáltatások nincsenek

a stadionban (ahogy Debrecenben, ahol a létesítmény a futballtól függetlenül is nyereséges), rendezvényekre, koncertekre kiadható, míg a LEED Gold minősítéssel bíró csarnok a bérleti díjából termel a fenntartáshoz elengedhetetlen bevételeket. Van tér további fejlesztésekre is, szintén a telekhez tartozik az említett egykori szálloda is, amelyet műszaki okokból el kell bontani, a helyére új szállodát tervez a tulajdonos.

◀ A csarnok hosszú folyosóit a helyiségek különböző színeivel, betűkkel és számokkal jelölése dobja fel

Ennek a csarnoknak a magyar kézilabda is sokat köszönhet majd a Pick-Szeged révén

A telek területe: 98 143 m²

A stadion beépített alapterület: 5884 m²

Déli lelátó: 729 m²

Északi lelátó: 788 m²

Keleti lelátó: 1321 m²

Nyugati lelátó-fejépület: 4752 m²

Összesen: 7590 m²

Rendezvényközpont:

Beépített alapterület (bruttó): 1981 m²

Alapterület összesen: 2789 m²

Tervezés éve: 2017-2018

Megvalósítás éve: 2019

Építészeti tervezés: VISION ÉPÍTÉSZIRODA,
BORD ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ

Generálkivitelező: MARKET ÉPÍTŐ ZRT.

A stadion acélszerkezetének gyártása és szerelése:

KÉSZ IPARI GYÁRTÓ KFT.

Világítástechnika: BE LIGHT!

